

Berrien buletina

Agenda 21eko proiektuak Agoitzen

Agoizko Udalak eta Irati HHS Mankomunitateak beren Tokiko Agenda 21eko Tokiko Ekintza Planen barurako proiektu asko burutu dituzte 2020. urte honetan, Nafarroako Gobernu Landa Garapen eta Ingurumen Departamentuaren dirulaguntzetarako deialdien babesean. Agoizko Tokiko Agenda 21erako proiektu hauek finantzatu dira:

- Zahartze aktiboa. Jubilotekaren kudeaketa
- Zahartze aktiboa. Jubilotekarako altzariak erostea.
- Agoizko Udaleko Komunikazio, Informazio eta Partaidetza Plana.

• Agoizko Tokiko Agenda 21 berriren lehen fasea (Diagnostiko fasea), 2021ean Ekintza Plan berri batekin amaituko dena.

Bestalde, HHS Irati Mankomunitatearen Tokiko Agenda 21ek laguntzak jaso ditu biohondakinen proiektu bat egiteko, Iraunkortasun Azoka egiteko eta hainbat proiektu azterlan egiteko.

Agenda 21i emandako dirulaguntzen bidez finantzatutako agenda horiez gain, Agoizko Udalak eta Izaga Mankomunitateak klima aldatetaren, energia aurrezpenaren eta ekonomia zirkularraren arloko agendekin lotutako beste batzuk

ere egiten dituzte.

Gogorazi nahi dugu Tokiko Agenda 21 udal garapen plan edo estrategia bat dela, ingurumen, ekonomia eta gizarte politikak irizpide jasangarriekin integratzean oinarritua.

Plana egiteko orduan ezinbesteko baldintza da tokiko agintarien, udaleko teknikarien, inplikaturako eragileen eta udalerriko herritarren partaidetza, hala nola erabakiak denen artean adostea.

Nafarroan guztira 52 agenda daude, 225 udal ingururen planak biltzen dituztenak.

AYUNTAMIENTO DE AOIZ
AGOIZKO UDALA

Gobierno
de Navarra

Nafarroako
Gobernua

Agoizko Tokiko Agenda 21 berritzen hasi da

Agoizko Udalak 2012an ekin zion Tokiko Agenda 21 prestatzeari, herritarrek parte hartzeko prozesu zabal batekin. Prozesua 2015ean amaitu eta agenda abian jarri zen.

Orain, bost urteko indarraldia amaiturik, berritzeari ekingo diogu. Orain hasiko den prozesua, Landa Garapen eta Ingurumen Departamentuak sustatua, Agenda 21en eredu berria kokatzen da, estatuko udal askotan garatzen ari den Espainiako Hiri Agendarekin lerrotatuta.

Tokiko Agenda 21 udal plan edo estrategia bat da, ingurumen, ekonomia eta gizarte politikak irizpide jasangarriekin integratzean oinarritua. Partaidetzan oinarrituta, tokiko agintarien, teknikarien, inplikaturako eragileen eta herritarren artean adostutakoa da.

Lan prozesua bi fasetan antolatzen da:

- Iraunkortasun diagnostikoa (2020ko udazkena)
- Ekintza plana eta jarraipen plana (2021eko negua eta udaberria)

Agenda berritzeko prozesuak Arbiñés eta Lekunberri Asociados aholkularitza enpresaren laguntza teknikoa du, eta 2020ko irailean hasi zen, Agoitzen egungo egoeraren diagnostikoa eta aurreko Tokiko Agenda 21en erabilgarritasunaren eta garapen mailaren diagnostikoa eginez. Udalerriarren egoeraren azterketa orokor hori osatzeko, urtearen hasieran jarduera ildoak hautatuko dira, eta 2021eko udaberrian Tokiko Ekintza Plana egingen da.

Agenda egiteko, garrantzitsua da udalerriko eragileen iritzia, laguntza eta lankidetzaz itzatea, eta, horretarako, parte hartzeko hainbat bide aurrekusi dira. Ha-

siera batean, elkarrizketa sakonak egiten ari dira Agoizko ordezkari politikoekin, teknikariek eta gizarte-eragileekin, eta, fase guztietan, herritarrei luzatuko zaizkie online bidezko galdetegiak.

Osasun egoerak aukera ematen duenean, herritarrek parte hartzeko foroak deitzea aurrekusi da, iritzien truketzea eta abian jarri beharreko ekintzei buruzko eztabaida ahalbidetzeko.

Prozesuarekin hasteko, Agoizko egoerari eta agendak eragin beharko lituzkeen gai buruzko iritzia ematera gonbidatzen zaituztegu, honako web orri honetan egiten den galdera sortari erantzunez: <https://bit.ly/2G6Q5Ib>

Parte hartzeko eta formularioa beteatzeko epea heldu den azaroaren 7an, igandean, amaituko da.

Autobus ordutegiak

Joan den urriaren 1ean, ALSA enpresak, Agoitz-lruñea arteko linea kudeatzen duenak, hiriburura joateko bidaia berri bat ematen hasi zen. Horrekin, hiru dira joateko eta itzultzeko aukerak, honela banatuta gelditu direnak: Agoiztik Iruñera joateko zerbitzuak 09:00etan, 10:20an eta 16:00etan

ematen dira, eta Iruñetik Agoitzera joateko, berriz, 13:00etan, 14:30ean eta 19:00etan.

Aspaldiko eskakizuna zen udaberriko etxealdia hasi zenean kendutako zerbitzua berriz ematen hastea, eta erabaki horrekin eskakizunari erantzun zaio.

Irache Kontsumitzaile elkartearen zerbitzuaren datak

Irache Kontsumitzaileen Elkarteak hileko azken asteazkenean herritarren erreklamazioak artatzen ditu Agoizko Udaletxeko bulegoetan. Hurrengo egun hauetan, beraz, emanen du aholkularitza zerbitzua: azaroaren 25ean eta abenduaren 23an. Zerbitzua 10:00etatik 13:00etara bitartean eskaintzen da, eta jaso ahal izateko alde aurretik hitzordua eskatu behar da 012 herritarren arretarako telefonoan.

Gogoan izan Irache Kontsumitzaile-

leak-en zerbitzua doanekoa dela, eta Agoizko Udalarekin lankidetzan eskaintzen dela. Interesatutakoek eguneroko bizitzan gertuen dituen kontsumo eskubideekin lotutako gai guztiei buruzko informazioa, aholkua eta defentsa jaso dezakete bertan: etxebizitza, bizilagunen komunitateak, aseguruak, ibilgailuak, finantza erakundeak, merkataritza, telefonoa eta Internet, osasuna, bidaia, zerbitzu teknikoak, argia, ura, gasa, isunak, administrazioa, azterlanak...

Atzeratuta, Eloko Teilerian fusilatutakoen aldeko ekitaldia

Teileriako Ahaztuak-Olvidados de la Tejería de Monreal elkarteak zuzendaritza batzordeak 1936an fusilatutako omentzeko ekitaldia atzeratzea erabaki zuen. «Osasun neurri berriek zurreragoa den beste data batzuetara atzeratzera behartzen gaituzte, baldintza onetan gauzatu ahal izateko», adierazi dute agirian.

Ekitaldiak urriaren 16ko asteburuan egitekoak ziren, ostiralean Eloko elkartearen eta larunbatean eraildakoen omenez iaz inauguratutako Teileriako monolitoan.

HHS Irati Mankomunitateak bularreko minbizia prebenitzeko kanpaina batekin bat egin du

HHS Irati Mankomunitateak bat egin du aurten 'Recicla vidrio por ellas' elkartasun kanpainarekin. Ekimen horren helburua herritarrak ingurumena zaintzeko beirazko ontziak birziklatzera mugiaraztea da, eta, aldi berean, bularreko minbizia galarazteko elkartasun kanpaina bultzatzea.

Bi astetan zehar, arrosa koloreko bi iglu egon ziren Kultur Etxeko Jose Amichis plazan. ECOVIDRIOk, beirazko ontzien hondakinak birziklatzeko kudeaketaz arduratzen den eta kanpainaren bultzatzailea izan den irabazi-asmorik gabeko erakundeak, edukiontzi horietan utzitako beirazko ontziak eraldatu eta dohaintza bihurtuko ditu, Sandra Ibarra Minbiziaren aurkako elkartasun Fundazioarentzat joanen dena.

Kanpaina 140 hiri baino gehiagotan zabaldu da aurten, eta 370 edukiontzi arrosa baino gehiago jarri dira, herritarrak sentsibilizatzeko.

Berdintasunari eta emakumeen aurkako indarkeriari buruzko online prestakuntza

Cederna-garalu Elkarrekin «Lana eta Familia bateragarri egiteko Tokiko Itunak» izeneko programaren barnean genero berdintasuna sustatzeko sei tailer antolatu zituen, euskaraz zein gaztelaniaz, emakumeen aurkako indarkeriaren arloko prestakuntzari eta sentsibilizazioari buruzkoak.

Saioak tokiko ordezkari politikoei eta udaletako teknikariei zuzenduta zeuden, baita emakumeen

Era berean, RSU Irati Mankomunitateko arduradunek adierazi dutenez, bularreko minbiziaren kontzientziazioaren eta elkartasunaren ikur gisa, Ágatha Ruiz de la Prada diseinatzaile ezagunak mini iglu berezi bat diseinatu du oraingo honetarako, Sandra Ibarra Fundazioaren 'Llenos de vida' leloarekin. Prebentzio kanpainari laguntza eman nahi diotenen miniglu.es web-orriaren bidez egin dezakete. Produktu horien salmentarekin lortzen diren onura guztiak

fundaziora bideratuko dira, bularreko minbiziaren prebentzioan eta ikerketan laguntzeko.

Azken datuen arabera (2019koak), Agoizko bizilagunek 67 tona beirazko ontzi birziklatu zituen guztira, hau da, biztanle bakoitzak batez beste 25,1 kg birziklatu zituen. Edukiontzi kopuruari dagokionez, 108 biztanle zeuden edukiontzi bakoitzeko. Beirazko ontzien hondakinertarako 25 iglu zeuden guztira.

mugimendu eta elkarrekin eta Nafarroako Mendialdeko erakunde eta eragile ekonomiko eta sozialei ere, hala nola partzuergoei, enpresei, sindikatuei, mankomunitatei edo guraso elkarrekin.

Prestakuntza horren helburua nagusia indarkeria kasuak identifikatzeko eta tratu txarren aurrean baliabideak ezagutzeko behar diren tresnak ematea da. Gainera, prestakuntza horren bidez, parte

hartzen duten erakundearen arteko loturak sendotzen dira, eta indarkeria-egoeren eta tratu txarren aurrean fronte komun bat eratzen da.

Prestakuntza ekintza horiek emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko proiektuen deialdian sartzen dira, Nafarroako Berdintasun Institutuak sustatutako «kontziliazioaren aldeko Tokiko Itunak» programaren barruan.

Agoizko ikastetxea Laguntza programari atxiki da

Haur eta Lehen Hezkuntzako zikloetako 500 irakasle inguruk parte hartu dute Laguntza programaren baitako proiektu pilotu baten trebakuntza jardunaldietan. Programa horrek hezkuntza emozionala sustatzen du hezkuntza eremuan. Proiektuak aukera ematen du ikasgeletan, Haur Hezkuntzako 1. mailatik hasi eta lehen Hezkuntzako 6. mailara bitartean, etapaka, hezkuntza emozionalaren inguruan ezarritako eta sekuentziatutako hezkuntza baliabideen multzo bat sartzearen emaitzak ebaluatzeko, ikasleei beren emozioak ezagutzen, ulertzen eta

modu asertiboan kudeatzen laguntzeko. Programak bat egin nahi du Indarkeriaren aurrean Haurrak eta Nerabeak Osorik Babesteko Lege Organikoaren proiektu berriarekin, eta 12 ikastetxetan egiten ari da, horien artean Agoizko San Migel ikastetxean.

Hezkuntza Departamentuko Bizikidetzaren Aholkularitzak kudeatzen du proiektua, eta ikasleen, irakasleen eta, oro har, hezkuntza komunitate osoaren ongizate emozionala lortzea du helburu, Hezkuntza Departamentuak eskola jazarpena eta ziber-jazarpena prebenitzeko

duen lehentasunezko helburuari jarraikiz.

Ekimen honen helburua jazarpenaren prebentzioaren kontzeptua gainditzea da, ekintza tratua sustatzera eta ikasgeletan heziketa emozionala urratzera bideratzeko, indarkeriazko jokabideetarako antidoto onena den aldetik. Horretarako, ikasgeletan entzuteko eta gatazkak konpontzeko egiturak eta espazioak sortu dira, irakasleek gainbegiraturakoak, eta ikasleei emozioak adierazten eta akordioak lortzen lagundu zaie.

Euskaraldia, gehiago, gehiagorekin, gehiagotan

Euskaraldiaren bigarren edizioa heldu da. Azaroaren 20tik abenduaren 4ra bitartean, euskara dakitenen eta ulertzen dutenen hizkuntza ohiturak aldatzen laguntzea helburu duen ariketa sozial eta boluntario handi hau egingen da. Euskaraldiak euskaraz gehiago, jende gehiagorekin eta 15 egun hauetan gehiagotan hitz egitea proposatzen digu, bakoitzak ahal duen neurrian.

Ekitaldiaren iraupenez gain (aurten 15 eguneko izango da), edizio honen berritasun nagusia enpresa, establezimendu, entitate eta mota guztietako kolektiboei euskarazko Arigune izeneko praktika guneak sortzeko gonbidapena da. Gune horietan euskaraz komunikatzeko aukera etengabe bermatzen da, erakundearen barruan edo erakundeak herritarrekin dituen harremanetan. 600 erakundek baino gehiagok eman dute izena

Nafarroan horrela parte hartzeko.

Topaguneak antolatzen du Euskaraldia erakunde publiko eta partikularren laguntzarekin. Nafarroako Gobernuak Euskarabidearekin sinatutako hitzarmenaren bidez parte hartzen du ekimenean, eta tokiko hamarnaka erakundek laguntza ekonomikoa ematen dute, baita Euskaraldia dinamizatzeko eta zabaltzeko laguntza ere.

“Sarean Euskaraz” programaren laugarren edizioa, Agoitzen

Nafarroako Gobernuak, Euskarabidea-Euskararen Nafar Institutuaren bitartez, «Sarean Euskaraz» proiektuaren laugarren edizioa bultzatu zuen, Informazioaren eta Komunikazioaren Teknologien (IKT) eremuan euskararen erabilera ezagutarazi eta sustatzeko eta hizkuntza horretako kultura digitala sustatzeko.

Aurten, ekimenaren formatua aldatu da, COVID-19k eragindako egoerara egokitzeko, eta hamar ikastetxetara eta 23 udalerritarra zabaldu da. Agoitzen «Mila modu Youtuber izateko» bideoa editatzeko tailerra, hiru orduko bi saioetan, eskaini da, doan. Tailerrean, ikus-entzunezko pieza bat sortzeko aukera eman da, sormen prozesuan norberaren gustu estetiko eta sormena garatzeko aukera emanaz.

Gazteak, euskara eta teknologia berriak dira «Sarean Euskaraz» proiektuaren ardatzak. Gazteek, etorkizuna izanik, ahalik eta prestakuntza handiena jaso behar dute teknologia berrietan, euskarak «etorkizun bizia» izan dezan. Pandemiak digitalizazioaren ga-

SAREAN EUSKARAZ YOUTUBER IZATEKO MILA MODU IKASTAROA (AGOITZ)

rrantzia areagotu du oso denbora gutxian, eta gazteen prestakuntza teknologikoa eta euskararen erabilera IKTeetan sustatzeko beharra are handiagoa da.

«Sarean Euskaraz» erreferentziako programa bihurtzen ari da, lau urteko etengabeko lanarekin, urtez urte aldatu gabe eta jarduteko bide berriak zabalduz.

Foru Gobernuak Nafarroako hiri eta herrietara zabaldu nahi du programa, herritar guztiarentzako aukera-berdintasuneko zerbitzua eskaintzeko eta landa eremuetan IKTeen prestakuntza eskaintzeko; izan ere, digitalizazioa estrategikoa da landa garapenerako eta prebentziorik hoberenerako, biztanleria galtzeko arriskua saihesteko.

Euskara ikasteko laguntzak eman dira

Agoizko Udalak urrian egindako Osoko Bilkuran euskaltegietan, Hizkuntza Eskolan edo gobernuko ikastetxe publikoetan euskara ikasteko laguntzak onartu zituen. Aurten, 4.000 euro bideratu dira laguntza horietara, eta, guztira, Agoizko ikasleen 25 eskaerari erantzun zaie. Diruz lagundutako ikastaroak 2019-2020 ikasturtean egindako ikastaro estentsiboak, autoikaskuntzakoak eta udako barnetegiak izan dira.

Agoizko Mendi Lasterketaren V. edizioa bertan behera geratu da

Aurten ez da Agoizko Mendi Lasterketa egingo. Mendi lasterketa arrakastatsuak bosgarren edizioa bete behar zuen, eta urriaren 25erako programatuta zegoen, baina COVID-19k eragindako osasun egoera larria dela eta, antolatzaileek ekitaldia bertan behera uzteko erabaki gogorra hartu behar izan dute. Nafarroako Kirolaren Institutuko zuzendari kudeatzailearen ebazpen baten bidez, kirol-jardueretan neurri murriztaile berriak ezarri zituen, horietako bat, gehienez ere 50 kirolarik parte hartu ahal izatea. Gauzak horrela, eta erantzukizunagatik, antolatzaileek ohar bat zabaldu zuten, erabaki gogorren berri emateko: «Pentsa dezakezuen bezala, aurtengo lasterketa

bertan behera uzteko erabaki gogorra hartu behar izan dugu. Bosgarren edizioa antolatzen jarraitzea erabaki genuenean, bagenekien egoerak okerrera

egin zezakeela eta lasterketa bertan behera utzi behar izan genezakeela. Bagenekien ere, modu seguruan egin ahal izateko, neurri asko aplikatu behar genituela, eta, horretarako, jarduera protokolo zorrotz bat prestatu genuen. Kirolaren Institutuko zuzendari kudeatzaileak emandako 625/2020 Ebazpenak ezinezko egiten digu lasterketari eustea. Atzerapen posible bat aztertu dugu, baina zentzuz eta erantzukizunez uste dugu parte-hartzaileen eta boluntarioen segurtasuna eta osasuna lehenetsi behar direla. Eskerrak eman nahi dizkiogu modu batean edo bestean lagundu duenari, hain urte zailean beste edizio bat egin ahal izateko. 2021ean ikusiko dugu elkar. Eskerrik asko».

Kultur balantzea

COVID-19 gaitzaren hedapen azkarra dela eta, eman berriko Foru Aginduak ezarri duen egoeraren ondorioz, urrirako programatutako zenbait ekitaldi aldatu behar izan dira. Zuhaitzaren eguna, esaterako, bertan behera gelditu da bigarren aldiz eta arrazoia beragatik. Pirritx, Porrotx eta Marimotsek eskaini behar zuten «Bizi Dantza» ikuskizuna ere ezin izan zen burutu.

Hala ere, antzezlan bat eskaini zen eta erakusketa bat antolatu ere.

Yarleku Teatrok «La casa más pequeña» ikuskizuna, 2019ko emakumeen interpretazio onenaren FETEN saria jaso zuena, taularatu zuen. Errefuxiatutako haurrek beren sorlekutik alde egin ondoren, helmuga zein izango den jakin gabe, bizi dutenen ziurgabetasun sentimenduak gainezka

egin zuen Kultur Etxean. Obrak agerian uzten ditu deserrotzearen ondorioak eta urrakortasun egoeretan dauden pertsonen arteko harreman loturen garrantzia loturen garrantzia.

«Bajo Tierra-Lur Azpian» erakusketa Agoitzera iritsi zen ere. Memoriaren Nafarroako Institutuak antolatuta, Nafarroako Gobernuak gogora ekarri nahi du Nafarroan egindako lehenengo desobiratze horien prozesua nolakoa izan zen. Aurten 40. urte dira, eraildako senideek eta hurbilekoek bultzatuta, berreskuratu zirela 1936ko kolpe militarren ondoren eraildako ehunka pertsonen gorpuzkiak, Nafarroako geografian zehar banatutako hobi komunetan lurperatu zirenak. Erakusketak dokumentu eta testigantza grafikoak biltzen ditu, ahalegin kolektibo horren memoria ohoratzeke.

